

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма – Інструментально-виконавське мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 4 вересня 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи науково-дослідної роботи
Викладач (-і)	Таран І. М. , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування
Контактний телефон викладача	Таран І. М. (0342) 523429
Е-mail викладача	iryana.taran@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна, заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	Система дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://d-learn.pnu.edu.ua/ Профіль (pnu.edu.ua)
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kmvvd.pnu.edu.ua/ Також доступні усі можливі консультації шляхом онлайн та офлайн.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «**Основи науково-дослідної роботи**» призначена для вивчення студентами денної та заочної форм навчання Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та є необхідним компонентом загальнотеоретичної та професійної підготовки музикантів.

Предмет навчальної дисципліни полягає у забезпеченні мобільності студентів у процесі навчання та гнучкості в системі підготовки фахівців для їх адаптації до швидкозмінних вимог українського та міжнародного ринків праці; наданні можливості навчання за індивідуальною варіативною частиною освітньо-професійної програми, сформованої на вимогу часу й побажаннями слухача. Особливого значення набуває інтенсивна підготовка студентів музичних спеціальностей, які бажають поглиблено займатися науковою діяльністю й тому особливо потребують знань з методології, організації та технології наукового дослідження.

У зв'язку з потребою диференціації індивідуальних наукових досліджень теоретичний виклад матеріалу необхідно якомога більше ілюструвати прикладами з конкретних наукових досліджень (музично-педагогічних, мистецтвознавчих, музикознавчих, фольклорних тощо), а практичні заняття доповнювати обговоренням самостійних завдань. Ця діяльність буде ефективною, якщо завдання не будуть дублюватись, що дасть можливість кожному студенту самостійно набувати знань, умінь та навиків науково-дослідницької діяльності.

Зміст навчальної дисципліни полягає у: 1) вивченні теоретичних основ методології та організації науково-дослідної роботи; 2) розвитку нахилів до пошукової, дослідницької, творчої діяльності; 3) формуванні вмінь і навичок застосування методів наукового дослідження у процесі розв'язання практичних завдань; 4) поєднанні навчального процесу з науковими пошуками; 5) формуванні вмінь і навичок виконувати наукові дослідження та приймати обґрунтовано-аналітичні рішення. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні: *знати*: основні положення щодо написання наукової роботи; класифікацію наукових досліджень; загальні положення щодо академічної доброчесності; характеристику принципів наукового дослідження; перебіг підготовки та організацію наукового дослідження; основні засади експерименту, наукового спостереження, анкетування, опитування, тестування тощо; літературні та графічні вимоги щодо

написання наукової роботи; *вміти*: кваліфіковано пояснити роль і завдання проведення наукової роботи; вільно оперувати термінологією спеціальної наукової літератури; вирішувати поставлені наукові завдання шляхом постійного самовдосконалення пошукового досвіду у поєднанні з систематичними заняттями практичного характеру; провести обробку, узагальнення та аналіз емпіричних матеріалів, їх співставлення з теоретичними положеннями наукової роботи; об'єктивно оцінити написану бакалаврську роботу щодо дотримання норм та правил академічної доброчесності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» полягає у набутті студентами музичних спеціальностей знань про основні засади написання наукового дослідження; формуванні навиків майбутньої наукової діяльності; нагромадженні відомостей щодо комплексності проведення інформаційно-пошукової роботи, як дієвого виховного фактору у підготовці різносторонньо-розвинутої особистості музиканта-науковця.

Навчальна дисципліна «Основи науково-дослідної роботи» пов'язана з рядом дисциплін психолого-педагогічного, фундаментального та професійно-орієнтованого циклу навчального плану, а саме: музична педагогіка, вікова психологія, сучасні освітні технології та методика викладання музичного мистецтва, музично-теоретичні дисципліни, загальна педагогіка, виробнича (педагогічна) практика тощо.

Досягнення мети передбачає опанування майбутніми педагогами-музикантами змісту курсу, що виявляється у: стійкій мотивації культурного зростання засобами професії і усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійного ресурсу; знаннях основних теорій розвитку людини засобами музичного мистецтва і розуміння їх основ для забезпечення оригінального використання ідей, а також проведення наукових досліджень; здатності до системної апперцепції й інтеграції галузевого знання та подолання суперечностей його об'єктивації у педагогічній реальності; здатності й умінням використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку себе й іншого у новому середовищі і відповідних контекстах художнього розвитку людини; умінням зрозумілого донесення власної професійної позиції до фахівців і нефахівців у музично-педагогічній галузі; навичках самостійно продовжувати навчання.

Успішність досягнення поставленої мети залежить від досягнення таких **цілей**: формування умінь самоорганізації творчого потенціалу відповідно до потреб професійної реальності та соціокультурних вимог її вдосконалення; формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної й мистецької галузей; формування соціально-професійних і міждисциплінарних компетенцій; формування музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта; розвиток здатності до інтелектуальної автономності та дотримання норм і правил академічної доброчесності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» у студентів мають бути сформовані такі **програмні компетентності**:

Загальні компетентності:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність до критичного мислення.
- - Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність проявляти ініціативу та генерувати нові ідеї (креативність).
- Наявність навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

- Здатність до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою, володіння іноземними мовами.
- Здатність стисло викладати власні судження та відтворювати їх аргументовано і грамотно у письмовій формі; здатність самостійно опрацьовувати науково-методичну та музикознавчу літературу та застосовувати їх у власній практичній діяльності.
- Здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти; застосовувати сучасні технології психолого-педагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та сучасні інформаційні технології в галузі
 - Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методики викладання музичного мистецтва.

Результати навчання:

- Знання основних положень щодо написання наукової роботи; характеристики принципів наукового дослідження; основних засад експерименту, наукового спостереження, анкетування, опитування, тестування тощо; літературних та графічних вимог щодо написання наукової роботи; вміння кваліфіковано пояснити роль і завдання у проведенні наукової роботи, використовуючи знання з гуманітарних дисциплін.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські / практичні заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	Інструментально-виконавське мистецтво	IV курс першого (бакалаврського) рівня	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Роль і завдання наукових досліджень Класифікація наукових досліджень	2	2	6
Тема 2. Академічна доброчесність. Принципи наукового дослідження, їх характеристика	2	2	6
Тема 3. Підготовка та організація наукового дослідження	2		6
Тема 4. Загальні вимоги до змісту наукового дослідження	2	2	6
Тема 5. Етапність написання наукової роботи	2	2	6
Тема 6. Процес дослідження. Організація роботи з науковою літературою	2		6
Тема 7. Науковий експеримент. Наукове спостереження	2		6
Тема 8. Анкетування. Опитування. Тестування	2		6
Тема 9. Літературне та графічне оформлення наукового дослідження. Бібліографія. Додатки	2	2	6
Тема 10. Роль та функції наукового керівництва перебігом дослідження	2		6
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.</p> <p>Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами безпосередньо на лекційних та практичних заняттях усіх видів (онлайн та офлайн).</p> <p>Періодичний та семестровий контроль проводиться з метою визначення успішності розвитку студентів та засвоєння</p>
---	--

	ними навчальної програми на певному етапі навчання.
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення навчальної дисципліни охоплює індивідуальні письмові завдання із написання наукового реферату, що оцінюються відповідно до Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів та магістрантів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальностей 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 025 Музичне мистецтво.</p> <p>В обов'язковому порядку науковий реферат має містити самостійно розроблений план наукового дослідження. Також мають бути наявні титульний аркуш, вступ, розділи згідно плану, висновки та список використаних джерел (мінімальна кількість використаних джерел у рефераті – 15). При написанні наукового реферату студенти повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності.</p>
Семінарські / практичні заняття	<p>Під час семінарських / практичних занять здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.</p> <p>Основними формами контролю на семінарських заняттях є тестування, виконання студентами контрольних та індивідуальних завдань.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів, Методичних рекомендацій та положення про організацію самостійної роботи студентів кафедри методики музичного виховання та диригування спеціальностей 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 025 Музичне мистецтво</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю: екзамен (VII семестр) Форма здачі (комбінована); Структура білета і розподіл балів за завдання (3 питання)</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Навчальну дисципліну розроблено з огляду на Національну рамку кваліфікацій для кваліфікаційного рівня «бакалавр», програмні вимоги навчальної дисципліни спрямовані на досягнення шостого (6) рівня Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 року № 519 [«Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341»](#)).

Навчальна дисципліна є органічною частиною освітньої програми і відповідає її логіці і вимогам. Відповідно, всі документи, розроблені для даної освітньої програми щодо оцінювання, результатів навчання тощо є чинними при вивченні навчальної дисципліни.

Політика навчальної дисципліни спрямована на набуття студентами

компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності.

Письмові роботи. Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання. У результаті виконання всіх видів робіт (онлайн та офлайн) студент повинен вільно володіти процесами синтезу, узагальнення, систематизації наукового матеріалу та вміти використовувати наукові знання в організації і проведенні наукових досліджень у професійній музично-педагогічній сфері, дотримуватись принципів академічної доброчесності.

У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), ухваленого Конференцією трудового колективу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 16 червня 2022 року.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати: основні положення щодо написання наукової роботи; класифікацію наукових досліджень; загальні положення щодо академічної доброчесності; характеристику принципів наукового дослідження; перебіг підготовки та організацію наукового дослідження; основні засади експерименту, наукового спостереження, анкетування, опитування, тестування тощо; літературні та графічні вимоги щодо написання наукової роботи;

вміти: кваліфіковано пояснити роль і завдання проведення наукової роботи; вільно оперувати термінологією спеціальної наукової літератури; вирішувати поставлені наукові завдання шляхом постійного самовдосконалення пошукового досвіду у поєднанні з систематичними заняттями практичного характеру; провести обробку, узагальнення та аналіз емпіричних матеріалів, їх співставлення з теоретичними положеннями наукової роботи; об'єктивно оцінити написану наукову роботу.

Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватись принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (нова редакція) та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, ухваленими Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника 31 травня 2022 року, протокол № 05.

Відвідування занять. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні, семінарські та практичні заняття навчальної дисципліни (онлайн та офлайн). Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.

Неформальна освіта: Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 12.02.2021 року) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Антонюк В. С., Полонський Л. Г., Аверченко В. І., Малахов Ю. А. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. К.: НТУУ «КПІ», 2015. 276 с.
2. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 257 с.
3. Вернигора Н. М. Написання сучасної наукової статті: метод. рек. К.: Білий Тигр,

2015. 27 с.
4. Глинський Я. М. Інформатика. Практикум з інформаційних технологій. Львів: Підручники і посібники, 2014. 304 с.
 5. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук О. В. Сучасні ділові папери: навч. посіб. К.: Літера ЛТД, 2013. 416 с.
 6. Данильян О. Г., Дзьобань О.Г. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків: Право, 2019. 368 с.
 7. Дідора В. Г., Смаглій О. Ф., Ермантраут Е.Р., Гудзь В.П. Методика наукових досліджень: навч. посібник. Рек. МОН. К. : ЦУЛ, 2013. 264 с.
 8. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 212 с.
 9. Каламбет С. В., Іванов С. В., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень. Дніпропетровськ: Герда, 2015. 190 с.
 10. Кандидатська дисертація : методика написання і захисту : Посібник для аспірантів і здобувачів наукового ступеня. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. 138 с.
 11. Кириленко О. П., Письменний В. В. Основи наукових досліджень у схемах та таблицях: навч. посіб. Т. : ТНЕУ, 2013. 227 с.
 12. Киричок П. О. Спеціальні методи наукових досліджень : підруч. Ред. П. О. Киричок, С. В. Струтинський, В. Г. Олійник ; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». Київ : АртЕк, 2016. 592 с.
 13. Корягін М. В., Чік В. Ю. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. К.: Алерта, 2019. 492 с.
 14. Кравець Н. П. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К.: Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 77 с.
 15. Кулик О. Д. Методологія й організація фахових досліджень та академічна доброчесність : навч. посіб. Переяслав : Домбровська Я. М., 2022. 370 с.
 16. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. для студ., магістрів, асп. і викл. вищ. навч. закл. Ред. С. У. Гончаренко, П. М. Олійник. К. : Вища школа, 2003. 324 с.
 17. Медвідь В. Ю. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Ред. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Суми : Університетська книга, 2020. 218 с.
 18. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. За ред. О. П. Кириленка. Тернопіль: Екон. думка, 2012. 195 с.
 19. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. За ред. І. С. Добронравової. К. : Київ. Нац. у-тет. ім. Т. Шевченка, 2018. 606 с.
 20. Ніколаєва Л. М. Основи науково-дослідницької роботи Львів: Сполом, 2003. 172 с.
 21. Новосолов, О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г., 2017. 100 с.
 22. Олексюк О. М. Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства та музичної педагогіки : навч. посіб. / О. М. Олексюк, В. В. Тушева; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київський університет ім. Б. Грінченка, 2020. 175 с.
 23. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посібник для студ. ф-ту культури та мистецтв. Ред Р. Крохмальний та ін. Львів : ЛНУ, 2013. 310 с.
 24. Основи наукових досліджень: Програма спеціального курсу для музичних факультетів університетів. Упор. І. М. Таран, Ю. Є. Юцевич. Івано-Франківськ : ВС ВО, 1995. 15 с.
 25. Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації: навч. посіб. Запоріжжя : КПУ, 2015. 235 с.
 26. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В. Наукове дослідження : організація, методологія, інформаційне забезпечення. К.: Лібра, 2004. 344 с.
 27. Ростовський В. С. Основи наукових досліджень та технічної творчості.. К.: ЦУЛ,

2009. 96 с.
28. Свердан М. М., Свердан М. Р. Основи наукових досліджень. Чернівці: Рута, 2006. 352 с.
 29. Соболев Х. С., Петровська Н. І., Гуняк О. М. Методологія і принципи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 87 с.
 30. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень. К.: ЦУЛ, 2007. 176 с.
 31. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. К.: Знання, 2007. 317 с.
 32. Сукач М. К. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Леся, 2014. 211 с.
 33. Таран І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка; спеціальності 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво Івано-Франківськ : В-во ПП Голіней О.М., 2019. 75 с.
 34. Таран І. М. Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» за другим (магістерським) рівнем: галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Івано-Франківськ, В-во ПП Голіней О.М., 2022. 42 с.
 35. Татар М. С. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського Харків. авіац. ін-т. Харків : ХАІ, 2019. 103 с.
 36. Тимошенко І. В. Основи наукових досліджень: методологія і практика : навч. посіб. для студентів екон. спец. / І. В. Тимошенко, В. І. Сідоров, О. М. Нашекіна ; за заг. ред. І. В. Тимошенко ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. 251 с.
 37. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. К.: Академвидав, 2005. 208 с.
 38. Фурман А. В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 377 с.
 39. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. К. : Слово, 2004. 240 с.
 40. Цехмістрова, Г. С. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. 2-е вид., доп. Рек. МОН. К. : ВД «Слово», 2012. 352 с.
 41. Чепіль, М. Основи наукових досліджень: метод. матеріали до семін. занять. Дрогобич : ДДПУ, 2011. 106 с.
 42. Чорненький Я. Я., Чорненька Н. В., Рибак С. Б. Основи наукових досліджень. Організація самостійної та наукової роботи студентів. К.: Професіонал, 2006. 208 с.
 43. Ченишова Є. Р. Основи наукознавства (дорожня карта наукового керівника): наук.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 254 с.
 44. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. для студ. вищ. навч. закл. 7-ме вид.. К.: Знання, 2011. 310 с.

Інформаційні ресурси

1. Профіль pnu.edu.ua
2. Система дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://d-learn.pnu.edu.ua/>
3. Репозитарій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<http://lib.pnu.edu.ua:8080/>

4. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <http://lib.pnu.edu.ua/>
5. Репозитарій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib>
6. Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка <https://lib.if.ua/>

Викладач:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри методики
музичного виховання та диригування

І. М. Таран